

Силабус
навчальної дисципліни
Сучасні інформаційні технології
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій
Спеціальність D3 Менеджмент
Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Алексеева Ганна Миколаївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fmkto/structure-fmkto/kaf-ktun/composition-ktun/alekseeva/
Контактний тел.	
Е-mail викладача:	alekseeva@ukr.net
Графік консультацій	ПН 14.30-16.30 СБ 14.30-16.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
4/120	20	20	80	екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: інформаційні технології, управлінські дані, інформаційні системи, цифрові ресурси, прийняття рішень.

Мета та предмет курсу: формування у здобувачів освіти системного уявлення про можливості використання інформаційних технологій у сфері управління, ознайомлення з цифровими інструментами обробки управлінської інформації, інформаційними системами та базами даних, а також розвиток практичних навичок аналізу, інтерпретації та візуалізації даних у процесі прийняття управлінських рішень.

Предметом є вивчення та застосування новітніх інформаційних технологій у контексті управління організаціями та бізнес-процесами. Дисципліна охоплює широкий спектр тематик – від базових принципів роботи з інформаційними системами та цифровими ресурсами до використання інструментів обробки, аналізу та візуалізації управлінських даних, а також вивчення сучасних цифрових підходів до прийняття

управлінських рішень і підвищення ефективності діяльності організацій.

Компетентності та програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов

Загальні компетентності :

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

Опанування дисципліною «Сучасні інформаційні технології» забезпечить програмні результати навчання (ПР) (за стандартом):

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

Зміст курсу:

Тема 1. Соціальна інформатика: предмет та задачі курсу

Індустріальне, постіндустріальне, інформаційне суспільство. Критерії переходу суспільства до постіндустріального, інформаційного етапу розвитку. Закон експоненціального зростання обсягу знань. Еволюція соціальних систем, діаграма Парето. Інформатизація суспільства – визначення поняття. Інформатизація як єдність процесів комп'ютеризації, медіатизації та інтелектуалізації. Основні теоретико-методологічні підходи до інформатизації. Інформатизація та сталий розвиток. Концепція інформатизації. Соціальна інформатика – визначення, предметне поле досліджень, методологічна роль у сфері управління та організаційної діяльності.

Тема 2. Семантичні основи соціальної інформатики. Інформологія – загальна теорія інформації

Інформація – поняття. Коротка характеристика теоретичних концепцій і підходів до вивчення закономірностей інформаційного обміну: теорія інформації К. Шеннона, кібернетичний підхід Н. Вінера, логіко-семантичний підхід, прагматична концепція,

біхевіористська модель інформації, логіко-прагматична модель комунікації. Матерія, енергія, інформація, знання, зв'язок понять. Дані, інформація, знання – співвідношення понять. Формалізація знань: методи і прийоми, їх ефективність, порівняльний аналіз. Технологія, інформаційна технологія. Власне інформаційна технологія. Штучний інтелект, експертні системи – поняття та можливості використання в управлінській діяльності та бізнес-процесах.

Тема 3. Соціальні комунікації: історія, сучасність, перспективи

Ресурсна та соціокультурна концепції інформаційного середовища як простору соціальних комунікацій. Типи обмінів у суспільстві. Матеріально-енергетичний та інформаційний обміни. Фази інформаційних обмінів у суспільстві. Усна, письмова, книжкова та цифрова фаза інформаційного обміну. Роль інформаційних технологій у розвитку управлінських комунікацій та організаційної взаємодії. Системи штучного інтелекту, експертні системи – постановка задачі, підходи до її вирішення, області застосування в управлінні та економічній діяльності.

Тема 4. Інформаційні ресурси суспільства

Інформаційна криза початку 70-х років XX століття: передумови, зміст, прояви у соціальній практиці, наслідки. Інформаційний ресурс – визначення поняття. Основні проблеми досліджень у галузі інформаційних ресурсів суспільства. Знання як національне багатство. Проблема «витоку мізків». Форми матеріалізації інформаційних ресурсів суспільства, зокрема інформаційних ресурсів організацій та підприємств. Проблема «електронізації» інформаційних фондів. Автоматизовані інформаційні ресурси. Фактографічні бази даних, корпоративні інформаційні системи та управлінські бази даних.

Тема 5. Інформатизація суспільства: соціальні умови, передумови і наслідки

Технічний аспект соціальних передумов інформатизації. Передумови інформатизації в економічній, політичній, культурно-духовній і соціальній сферах суспільства. Вихідні умови й альтернативні варіанти розвитку процесу інформатизації. Вплив інформатизації на управління організаціями, розвиток бізнесу та прийняття управлінських рішень.

Методи навчання:

методи організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, навчальна дискусія), наочні (ілюстрації, презентації), практичні (розв'язування задач, виконання вправ) з використанням засобів дистанційного навчання (інтерактивні відеоконференції і консультації на платформі Zoom та месенджери (Telegram, Viber);

пояснювально-ілюстративний; частково-пошуковий (евристичний); проблемний

виклад навчального матеріалу; індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, самостійна робота з науково-методичними джерелами та електронним навчально-методичним комплексом дисципліни.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять)

обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Навчальний курс передбачає лекційні і практичні заняття, самостійну та індивідуальну роботу здобувачів. За підсумками лекційних занять здобувачі мають підготувати відповідний конспект основних теоретичних питань навчального курсу. Практичні заняття передбачають усне опрацювання теоретичного матеріалу та дискусію за темою, а також розв'язування практичних задач. Підготовка завдань до самостійних та індивідуальних робіт здійснюється у друкованому або електронному вигляді за визначеним шаблоном (формат MicrosoftWord або PowerPoint) та передбачає усне опитування здобувачів за певною темою та результатами самостійного розв'язування задач протягом заняття або на груповій/індивідуальній консультації. Для зручного опрацювання здобувачами змісту курсу передбачено використання навчально-методичних матеріалів, розташованих на платформі Moodle у відповідній вкладці сайту БДПУ.

У рамках курсу ми дотримуємося загальних політик використання штучного інтелекту в освітній, викладацькій та науковій діяльності, відповідно до законодавства України, включаючи закони "Про авторське право і суміжні права", "Про національну безпеку України", "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", а також національну Концепцію розвитку штучного інтелекту. Регулятивні положення також враховують стратегічні розвитку інших навчальних закладів, наприклад, стратегію розвитку Бердянського державного педагогічного університету.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятої в Університеті (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf). Не допускається академічний плагіат, фальсифікація і фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку). Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

технічне (комп'ютер, проектор); програмне (PowerPoint, Excel, Word, Moodle);

наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги:

- індивідуальне опитування;
- поточне тестування;
- екзамен.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне тестування та самостійна робота					Екзамен	Сума
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	50	100
10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

<i>Оцінка за університетською шкалою</i>	<i>Оцінка за шкалою ECTS</i>
90 – 100	A
78 – 89	B
65 – 77	C
58 – 64	D
50 – 57	E
35 – 49	FX (з можливістю повторного складання)
1 – 34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Задорожна Н. Т., Лавріщева К. М. Менеджмент документообігу в інформаційних системах освіти: навчально-методичний посібник. – К., 2007. – [PDF] <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/61/>
2. Пономаренко В. С., Журавльова І. В., Латишева І. Л. Інформаційні системи в управлінні персоналом: навчальний посібник. – Харків, 2008. – [PDF] <https://repository.hneu.edu.ua>
3. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – [PDF] <https://xn--e1ajqk.kiev.ua>
4. Нестеренко О. В. Інформаційні системи управління підприємствами: навчальний посібник. – 2019. – [PDF] <http://e.ieu.edu.ua>

5. Писаревський І. М., Нохріна Л. А., Познякова О. В. Менеджмент організацій: навчальний посібник. – 2008. – [PDF] <http://eprints.kname.edu.ua>

Допоміжна

6. Гордієнко І. В. Інформаційні системи і технології в менеджменті: навчально-методичний посібник. – К.: КНЕУ, 2003.

7. Морзе Н. В., Піх О. З. Інформаційні системи: навчальний посібник. – 2015. – <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731829/>

8. Карпенко М. Ю., Уфимцева В. Б. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією. – 2012. – <http://eprints.kname.edu.ua>

9. Грицунов О. В. Інформаційні системи та технології: навчальний посібник. – 2010. – <http://repo.ocsnau.net>

10. Томілін О. О. та ін. Сучасні технології фінансового менеджменту: навчальний посібник. – 2023. – <https://dspace.pdau.edu.ua>

11. Крижко О. В., Дарчук В. Г. Інформаційні системи в маркетинговій діяльності. – 2016. – <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

12. Лисенко І. А. Удосконалення інформаційного менеджменту підприємства. – 2021. – <https://essuir.sumdu.edu.ua>

13. Єгоров В. О. Удосконалення менеджменту підприємства шляхом впровадження ІТ. – 2022. – <https://dspace.dsau.dp.ua>

14. Попик М. М. Основи менеджменту (з використанням ІТ). – 2025. – <https://dspace.uzhnu.edu.ua>

15. Коваль Т. І. Професійна підготовка з інформаційних технологій майбутніх менеджерів: монографія. – К., 2007.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Google Scholar – <https://scholar.google.com>

3. Directory of Open Access Journals (DOAJ) – <https://doaj.org>

4. ScienceDirect – <https://www.sciencedirect.com>

5. SpringerLink – <https://link.springer.com>

6. JSTOR – <https://www.jstor.org>

7. ResearchGate – <https://www.researchgate.net>

8. Academia.edu – <https://www.academia.edu>

9. ERIC – <https://eric.ed.gov>

10. Statista (бізнес-аналітика) – <https://www.statista.com>

11. World Bank Data – <https://data.worldbank.org>

12. OECD Data – <https://data.oecd.org>

13. Електронна бібліотека НАПН України – <https://lib.iitta.gov.ua>

14. Наукова періодика України – <http://journals.uran.ua>

15. Prometheus – <https://prometheus.org.ua>

16. Coursera – <https://www.coursera.org>

17. edX – <https://www.edx.org>

18. Internet Archive – <https://archive.org>
19. Digital Public Library of America – <https://dp.la>
20. Europeana – <https://www.europeana.eu>